

FORRÁSOK ÉS RÖVIDÍTÉSEK

A Kolozsvár belső területére vonatkozó kutatás során legfontosabb forrásul a levéltári forrásanyag mellett a XVII–XIX. századi város-térképek, illetőleg városképek kínáltak. A helynévanyag szempont-jából nagyon fontosak a nyomtatott források is, ezek között különösen JAKAB ELEK hatalmas várostörténeti munkája. Ez alkalommal még fokozottabb mértékben segített a munkában az a lenyűgözően nagy tájékozódottság, mely Kolozsvár története legjobb ismerőjének, KELEMEN LAJOSNAK élő előadásában készségesen rendelkezésemre állott. Ő azonban nemcsak az adattári rész egyes címszavaira vonatkozó felvilágosítások megadásával, de e rész kefelevonatainak szíves átnézésével is nagymértékben hozzájárult ahhoz, hogy e dolgozat fogvatkozásai csökkenjenek. Ezért neki tanítványi hálával köszönetet mondok.

Az alábbiakban nyomtatott forrásaimat, illetőleg az e dolgozatban alkalmazott gyakoribb és szokatlanabb rövidítéseket sorolom fel. Megjegyzem, hogy JAKAB ELEK nagy várostörténeti munkájára az idézés sokszorisága miatt leggyakrabban a név és a könyvveim említése nélkül csak a kötet (római szám) és lapszám (arab szám) jelölésével hivatkozom.

a)

Forrás-rövidítések

- BALOGH = BALOGH JOLÁN, Kolozsvár műemlékei. H. n. (Bp.), 1935.
CHOLNOKY = CHOLNOKY JENŐ, Erdélyi képek. H. és é. n. 20–37.
Erd. Tört. Ad. = SZABÓ KÁROLY, Erdélyi Történelmi Adatok. Kvár, 1862. IV. köt.
HANTOS = HANTOS GYULA, Kétvízközi majorok (Egy térképmelléklettel). Kvár, 1943.
JAKAB = JAKAB ELEK, Kolozsvár története. Budán, 1870–1888. I–III. köt. – L. még az *Okl.* és *Rajz.* rövidítésnél.
KAGERBAUER = Kolozsvár városa vízerejét, vízvezetését, kövezetét, kánálistióját s a többit rendező terve Kagerbauer Antal építőmester és választott esküdt polgárnak. Kvár, 1858.
KEREKES = KEREKES ZOLTÁN, Kolozsvár települése: Földrajzi Közlemények L (1922), 43–62.
KÖVÁRY = KÖVÁRY LÁSZLÓ, A kolozsvári Sétátér keletkezése és fejlődése. 1812–1886. Kvár, 1886.
Kvári Napt. = Kolozsvári Naptár 1845-re. Kiadja ifj. Tilsch János (Felhasználtam e kiadvány következő évi darabjait is).
MACH-féle térk. = Kolozsvár sz. kir. város tervrajza. Kvár, é. n. Stein János m. kir. egyetemi könyvkereskedése [Rajz.: J. Mach]. Nyomtatta Bannwart Th. könyvnyomdája Bécsben (ENMúz. térképtára).
NAGY = NAGY PÉTER (GRANDPIERRE EMIL), Ó, kedves Kolozsvár! Reményik Sándor előszavával. Illusztrálta Tóth István. Berlin–Kolozsvár, 1926.

- Okl. = JAKAB ELEK, Oklevéltár Kolozsvár története első kötetéhez, Budán, 1870. I. köt. — Oklevéltár Kolozsvár története második és harmadik kötetéhez. Bp., 1888. II. köt.
- PÁNCZÉL = Kolozsvár részletes leírása és Erdélyország földrajza. Az újabb növelészet elvek szerint elemi és népiskolák második osztályának készítő PÁNCZÉL FERENCZ. Két köre metszett tér- és földképpel, Kvár, 1865.
- PÁNCZÉL² = Kolozsvár részletes leírása és Erdély földrajza. Az újabb nevelési elvek szerint elemi és népiskolák használatára készítő PÁNCZÉL FERENCZ. Két köre metszett tér- és földképpel. Második javított és bővített kiadás. Kvár, 1876.
- Rajz. = [JAKAB ELEK] Kolozsvár története világosító rajzai. Az író eredetijeiről köre metszettek a m. kir. államnyomdában, Budán, 1870.
- Rajz. 1888 = Kolozsvár története világosító rajzai. Egybeszerkesztette JAKAB ELEK a Magyar Tudom. Akadémia levelező tagja. Az író eredetijeiről köre metszette Haske Ferencz. Bpest, 1888.
- SALAMON = Kolozsvár szab. kir. város vízvezetéke. SALAMON ANTAL városi tanácsos előadói jelentése és javaslatai, stb. (3 térképpel és 5 könyomatú táblával) Kvár. 1893 (Különösen a térképek fontosak).
- SEGESVÁRY BÁLINT krónikája = Erd. Tört. Ad. IV, 157—218.
- SZAKÁL = Szakál Ferencz naplója 1698—1718: Történeti Emlékek a magyar nép községi és magánéletéből. Kiadják LUGOSSY JÓZSEF, SZABÓ KÁROLY, SZILÁGYI ISTVÁN és SZILÁGYI SÁNDOR. Pest, 1860. II, 33—76.

b)

Gyakoribb évszámok hivatkozások

1691: A bécsi hadi levéltár térképtárában lévő várostérkép fényképhasonmása KELEMEN LAJOS tulajdonában [vö. EPERJESSY KÁLMÁN, A bécsi hadi levéltár magyar vonatkozású térképeinek jegyzéke. Szeged, 1929. 2336. sz. — Kicsinyített nyomata e dolgozat melléklete]. — 1713: Ua. [uo. 2337. sz.] — 1718: Ua. [uo. 2339. sz. — Kicsinyített nyomata e dolgozat melléklete]. — 1734: PÉTER PÁL, ID. PATAKI ISTVÁN, GYERGYAI PÁL és FÜZÉRI GYÖRGY városleírása. A kéziratos latin eredetinek két fordítása: VASS JÓZSEF, Emléklapok Kolozsvár előkorából. Kvár, 1865. — MÁRKOS ALBERT, Kolozsvár leírása 1734-ből: Erdélyi Ritkaságok 18. sz. Kvár, 1944. — BORBÉLY ANDOR, Erdélyi városok képeskönyve 1734-ből: EM. 1943. 211—2 és 5—6. kép. ill. kny. Erd. Tud. Füz. 161. sz. — 1852—57: JAKAB I, 36—7, — 1865: PÁNCZÉL, — 1869: Szabad királyi Kolozsvár város térrajza. A jelen birtokállást KARIKA PÁL telekk. helyszínelő biztos után az új számozás szerint össze állította és köre rajzolta BODÁNYI SÁNDOR telekk. térképező főbiztos. 1869. Kiadó tulajdonos Keresztesy Pál (Az EMMLt.-ban lévő példányt Jakó Zsigmond szíves figyelmeztetése nyomán használhattam). — 1870: Rajz. II. tábla. — 1876: PÁNCZÉL². — 1890-es évek: L. a. források között a MACH-féle térképet. — 1893: SALAMON i. m. lévő három térkép. — 1898: Nagy Mór, Kolozsvár sz. kir. város utcáinak és tereinek elnevezése (Előadói javaslat 1898. november 11-én). — 1914: Kolozsvár szab. kir. város belterületének térképe. 1914. november hó 1. Méretarány 1:1000. Kéziratos színes térkép a kolozsvári Lyceum-könyvtárban (György Lajos szíves figyelmeztetése nyomán használhattam).